

БОРИС АПРИЛОВ

НЕЩО СИ ОТИВА

/разказ/

Той сънува жена. По-право сънуваше, че бие жена, но не знаеше как се бият такива същества, пък и ръцете му тежаха в съня. Получи се бъркотия и мъка и щом добрата фея на сънищата се намеси да го събуди, човекът избърза да отвори очи. Като се опомни, той се досети, че никога не е вдигал ръка против жена. Хайде сега разбери защо бе сънувал оная, която преди много години се бе омъжила за друг!... Боже мой, колко отдавна беше тази работа!

Старият човек се обърна на дясната страна с надежда да заспи веднага, но се излъга. Нещо го безпокоеше. В дърветата пееха птици. Повъртя се още малко и стана. За да отиде до стомната, трябваше да прекоси цялата тръстикова хижа. Събори нещо и изруга. Протегна ръка в тъмнината, искаше да вдигне падналия предмет, но не успя и се отказа. Дланите му обхванаха хладния корем на стомната. Вдигна я и започна да пие. Водата беше сладка, малка струйка потече в пазвата му, усещаше и нея, но усещаше и освежителните глътки, които насищаха жаждата. Опита се да спре навреме и пак не успя – пи дълго, докато почувствува тежест в стомаха, после се върна към леглото без особено желание, знаеше, че ще му предложи мъчение. Разбира се, отново събори нещо и си обеща, че още утре ще подреди колибата, най-после да ѝ придаде приличен вид. От седмици не бе почиствано. Защо му е този помощник? В тъмнината, на път към леглото, старият човек за сетен път се убеди, че младежът е мързелив и ако не иска да се ядосва още с него, трябва час по-скоро да го смени с друг. Спокойното дишане на помощника му го ядоса. Легна и се зави.

Милиарди птици пееха навън. Откъде толкова птици? Те са повече от листата на дърветата. Старецът се повъртя още и се изправи за втори път. Сега той се отправи към вратата и я затвори, послуша се и пак се върна в постелята. Щом си легна, песните на птиците се понесоха с нестихваща сила. В хижата ставаше задушно. Старецът отметна лесничейския шинел, дявол знае как попаднал у него, и остана покрит само с одеялото. Понеже сънят се бавеше, старият човек реши да си полежи по гръб и да помисли за утрешния ден: трябваше да се изсушат и закътат речните мрежи – те бяха свършили работата си, вече го зовеше морето, с всеки изминат ден водите се пълнеха с рибни пасажи...

А тя защо се бе появила в съня му? За да я бие?... Минало-заминало... Не десет, не двайсет – четирийсет години оттогава... Защо да я бие?... Ами ако синовете ѝ се нахвърлят върху му?... Отдавна не е сънувал хубав сън... Отново започна да мисли за работата: за винтерите, които, преди да се приберат, трябва да се окъпят, за гриба – нека си стои, може да потрябва, и за новите найлонови мрежи – след някой друг ден ще ги мокри за първи път... Помощникът му е мързелив, това е вярно. Личи си по лицето му – закръглено, черно, с тъмна, къдрава коса, по която се белее пърхот. Хора с подобни къдрави коси не стават за работа. Защо трябваше да го наеме само две седмици преди започването на морския риболов?

Младежът от съседното легло задиша тежко. Птиците ставаха непоносими. Старецът се послуша и се опита да долови откъде идват песните им. Отвсякъде. От всички страни, дори откъм морето. Като се послуша по-старателно, старецът разбра, че

морето си е море, от него не идват никакви птичи песни, само че морският пясък се мъчеше да подражава на пернатите певци. Най-мощните гласове долитаха откъм хълма зад реката. Там гъмжеше от птици. Но къде ли ги няма?... По едно време успя да различи особено силен глас и разбра: злодеецът вилнее в клоните на неговото дърво. Някаква птица се дереше на няколко метра от хижата му.

Старецът се измъкна от завивката и стъпи на пода.

– Какво има? – внезапно се обади помощникът.

– Нищо няма.

– Задушно е. Кой е затворил вратата?

– Много птици... Не може да се спи.

– Какви птици?

– Не чуваш ли?

Помощникът му се послуша.

– Славей.

– Сега ще им дам да разберат!...

– Остави ги – размърда се младежът. – Какво ще им направиш?

– Ще видим!...

Старецът отвори вратата и излезе по чорапи. Светът беше пълен с младост – от земята до звездите. Новите листа на дърветата, новата трева и новите тръстики пращяха от сокове и аромати. Зеленината беше силна, насищаше със сила и въздуха, който бе станал по-гъст и сякаш ферментираше, пълнеше се с хиляди упояващи миризми. Полъхът откъм хълмовете полюляваше миризмите и натежал от тях, падаше на земята, предаваше се. Очите на стареца свикнаха с тъмнината и тогава разбра, че това не е тъмнина, а синкавозелена прозрачност, каквато има при дъното на морето. На младини той бе слизал на дъното за стриди и много пъти бе потъвал в такава синьозелена прозрачност, само че тогава наоколо цареше пълна тишина, а тук природата си правеше огромен нощен панаир.

Славеят от близкото дърво наистина пееше най-мощно. От блатото се надигаше нежното къркорене на жабите, страстното къткане на блатните птици и зловещото хухукане на водните костенурки... Може ли да се спи в такава нощ? А утре трябва да се става рано. Работата няма да ти я свършат такива помощници с къдрави коси – сам трябва да се справиш.

Когато самотният славей полудя, старият човек помисли, че птицата ей сега ще тупне в къпинака от изтощение. Нищо подобно. Певецът си пое въздух и започна отново. Старецът се разпсува и се наведе, заопипва земята. Най-после намери камък и яростно го захвърли в короната на дървото. След като запрати към клоните всички камъни наоколо, той не пожали и корковите тапи за мрежите. Мяташе и викаше, псуваше с цяло гърло и птицата най-после отлетя. Какво – от подобни псувни би се изплашил и орел. Старецът извика за последен път като победител и се върна в хижата.

Зави се с одеялото и помисли, че е заспал, но скоро разбра, че отново слуша песните на славеите, долитащи от всички посоки – откъм хълмовете, откъм блатната гора и храстите на дюните. Само на изток беше спокойно – оттам се носеха акордите на морето. Старецът подви крака и се зави презглава...

Сутринта го болеше темето. Първото нещо, което чу, бе тишината. Излезе от хижата и се почеса по врата. Помощникът му бе разпалил огъня в лятното огнище.

– Нито пометено, нито подредено! – измърмори старецът.

– Какво?
– Казвам, че не сполучих с теб.
– Чудни хора сте вие, пенсиите! – отвърна младежът, като се бръснеше. – Какво искаш?
– Искам ред!
– Добре де, ще има.
– Ще има то!...
Старецът се наведе над огъня, но преди да духне, съчките пламнаха под носа му.
– Къде се навираш? – рече младежът. – Не виждаш ли, че гори?
– Нищо не гори!
Пламъците се издигнаха високо. Старецът завъртя кранчето на мивката и записка лицето си.
Появи се котката с някаква перушина в уста. Младежът изруга и я ритна в корема. Наведе се и вдигна мъртвата птичка.
– Кого риташ? – разсърди се старецът. – Къде се намираш?
– Удушила е славей!...
– Това ѝ е работата – рече старецът и влезе в хижата.
Младият човек погледна безжизнения певец, повъртя го в ръцете си и го хвърли в къпинака. Славеят увисна на един бодил и се залюля.